

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. vasario 12 d.*

„Ieškinys dėl panaikinimo — Direktyva 2013/51/Euratomas — Teisinio pagrindo pasirinkimas — EAEB sutartis — AE 31 ir 32 straipsniai — ESV sutartis — SESV 192 straipsnio 1 dalis — Žmonių sveikatos apsauga — Žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančios radioaktyviosios medžiagos — Teisinis saugumas — Institucijų lojalus bendradarbiavimas“

Byloje C-48/14

dėl 2014 m. sausio 30 d. pagal SESV 263 straipsnį ir AE 106a straipsnio 1 dalį pareikšto ieškinio dėl panaikinimo

Europos Parlamentas, atstovaujamas L. Visaggio ir J. Rodrigues, nurodęs adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovas,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą O. Segnana ir R. Liudvinavičiūtės-Cordeiro, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

palaikomą:

Čekijos Respublikos, atstovaujamos M. Smolek ir E. Ruffer,

Prancūzijos Respublikos, atstovaujamos G. de Bergues, D. Colas ir N. Rouam,

Europos Komisijos, atstovaujamos P. Van Nuffel ir M. Patakia,

įstojusių į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts (pranešėjas), teisėjai A. Arabadžiev, J. L. da Cruz Vilaça ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas Y. Bot,

kancleris A. Calot Escobar,

* Proceso kalba: prancūzų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Ieškiniu Europos Parlamentas prašo panaikinti 2013 m. spalio 22 d. Tarybos direktyvą 2013/51/Euratomas, kuria nustatomi plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos reikalavimai, susiję su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis (OL L 296, p. 12, toliau – ginčijama direktyva).

Teisinis pagrindas

EAEB sutartis

- 2 AE 30–32 straipsniuose, esančiuose EAEB sutarties II antraštinės dalies 3 skyriuje „Sveikata ir sauga“, nustatyta:

„30 straipsnis

Bendrijoje nustatomi pagrindiniai darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės standartai.

Sąvoka „pagrindiniai standartai“ apima:

- a) didžiausias leistinas dozes, nepažeidžiančias nustatytų saugos reikalavimų;
- b) didžiausius leistinus apšvitos ir taršos lygius;
- c) pagrindinius darbuotojų sveikatos priežiūros principus.

31 straipsnis

Pagrindinius standartus rengia Komisija, gavusi Mokslo ir technikos komiteto paskirtų asmenų grupės, sudarytos iš valstybių narių mokslinių ekspertų, visų pirma visuomenės sveikatos ekspertų, nuomonę. Dėl šių pagrindinių standartų Komisija gauna Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę.

Pagrindinius standartus nustato Taryba, pasikonsultavusi su Asamblėja [Europos Parlamentu] bei remdamasi Komisijos, kuri jai perduoda minėtų komitetų pareikštas nuomones, pasiūlymu; Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma.

32 straipsnis

Komisijos ar valstybės narės prašymu pagrindiniai standartai gali būti peržiūrimi ar papildomi 31 straipsnyje nurodyta tvarka.

Visus valstybių narių prašymus nagrinėja Komisija.“

- 3 Pagal AE 106a straipsnio 3 dalį „[ES] sutarties ir Sutarties dėl [ESV] nuostatos nenukrypsta nuo šios Sutarties nuostatų“.

Direktyva 98/83/EB

- 4 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyvos 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 330, p. 32; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 4 t., p. 90), iš dalies pakeistos 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009 (OL L 188, p. 14, toliau – Direktyva 98/83), 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Ši direktyva reglamentuoja žmonėms vartoti skirto vandens kokybę.

2. Šios direktyvos tikslas – apsaugoti žmonių sveikatą nuo neigiamo bet kokio vandens užterštumo poveikio užtikrinant, kad tas vanduo būtų sveikas ir švarus.“

- 5 Direktyvos 98/83 5 straipsnio „Kokybės standartai“ 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Valstybės narės nustato I priede nurodytų žmonėms vartoti skirto vandens parametrų vertes.

2. Vertės, nustatomos remiantis šio straipsnio 1 dalimi, turi būti tokios pat griežtos kaip nurodytos I priede. I priedo C dalyje nurodytų parametrų vertės nustatomos tik tam, kad būtų vykdomas monitoringas ir kad būtų įvykdyti 8 straipsnyje nustatyti įsipareigojimai.“

- 6 Direktyvos 98/83 I priedo C dalyje „Indikatoriniai parametrai“ numatyta:

„<...>

Radioaktyvumas

Parametras	Parametro vertė	Raiškos vienetas	Pastabos
Tritis	100	Bq / l	8 ir 10 pastaba
Bendroji indikacinė dozė	0,10	mSv / metai	9 ir 10 pastaba

<...>

8 *pastaba*: Monitoringo dažnumas bus vėliau nustatytas II priede.

9 *pastaba*: Išskyrus tritį, kalį-40, radoną ir radono skilimo produktus; monitoringo dažnumas, metodai ir tinkamiausios vietos bus vėliau nustatyti II priede.

10 *pastaba*: 1. Komisija patvirtina priemonės dėl stebėjimo dažnumo, kurių reikalaujama 8 pastaboje ir priemonės dėl stebėjimo dažnumo, metodų ir tinkamiausių vietų II priede, kurių reikalaujama 9 pastaboje. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinamos pagal 12 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Plėtodama tas priemonės, Komisija, *inter alia*, atsižvelgia į atitinkamas esamų teisės aktų nuostatas ar atitinkamas stebėjimo programas, įskaitant stebėjimo rezultatus, gautus vykdant šias programas.

<...>“

Ginčijama direktyva

- 7 2012 m. kovo 28 d. Komisijos pasiūlymas COM(2012) 147 galutinis, kuriuo nustatomi plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos reikalavimai, susiję su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis, buvo pagrįstas AE 31 ir 32 straipsniais; 2013 m. kovo 12 d. teisėkūros rezoliucija Parlamentas patvirtino pakeitimus, pagal kuriuos vietoj šio teisinio pagrindo nurodyta SESV 192 straipsnio 1 dalis.
- 8 Tačiau Taryba atmetė Parlamento numatytą teisinio pagrindo keitimą ir 2013 m. spalio 22 d. priėmė ginčijamą direktyvą, remdamasi AE 31 ir 32 straipsniais.
- 9 Ginčijamos direktyvos 1–5 konstatuojamose dalyse nurodyta:
- „1) vandens nurijimas yra vienas iš radioaktyviųjų medžiagų patekimo į žmogaus organizmą būdų. [1996 m. gegužės 13 d.] Tarybos direktyvoje 96/29/Euratomas [, nustatančioje pagrindinius darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartus (OL L 159, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 2 t., p. 291),] nustatyta, kad vykdant veiklą, keliančią jonizuojančiosios spinduliuotės riziką, įnašas į plačiosios visuomenės apšvitą turi [būti] kuo mažesnis, kiek tai įmanoma pasiekti protingomis priemonėmis.
- 2) atsižvelgiant į žmonėms vartoti skirtą vandens kokybės svarbą žmonių sveikatai, būtina Bendrijos lygmeniu nustatyti kokybės standartus, kurie turėtų indikacinę funkciją, ir numatyti, kad būtų stebima, kaip tų standartų laikomasi;
- 3) Direktyvos 98/83 <...> I priedo C dalyje nustatyti indikaciniai parametrai, susiję su radioaktyviosiomis medžiagomis, o jos II priede – susijusios nuostatos dėl stebėsenos. Tačiau tiems parametrų taikomi pagrindiniai standartai, apibrėžti [AE] 30 straipsnyje;
- 4) todėl žmonėms vartoti skirtame vandenyje radioaktyviųjų medžiagų lygio stebėjimo reikalavimai turėtų būti patvirtinti konkrečiu teisės aktu, kuriuo pagal [EAEB] sutartį būtų užtikrintas radiacinės saugos teisės aktų vienodumas, suderinamumas ir išsamumas;
- 5) kadangi Bendrija turi kompetenciją priimti pagrindinius darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartus, šios direktyvos nuostatos, susijusios su plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo radioaktyviųjų medžiagų žmonėms vartoti skirtame vandenyje reikalavimais, yra viršesnės už Direktyvos 98/83/EB nuostatas.“
- 10 Ginčijamos direktyvos 1 straipsnyje nustatyta:
- „Šioje direktyvoje nustatomi plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos reikalavimai, susiję su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis. Joje nustatomos radioaktyviųjų medžiagų parametrų vertės ir stebėjimo dažnumas bei metodai.“
- 11 Ginčijamos direktyvos 2 straipsnio 3 punkte „indikacinė dozė“ (toliau – ID) apibrėžiama kaip „per vienerius metus į organizmo vidų patekusių visų radionuklidų rūšių, tiek gamtinės, tiek dirbtinės kilmės, kurių aptikta žmonėms vartoti skirtame tiekiamame vandenyje, išskyrus tritį, kalį-40, radoną ir trumpaamžius radono skilimo produktus, kaupiamoji efektinė dozė“.
- 12 Pagal ginčijamos direktyvos 5 straipsnio 1 dalį „[v]alstybės narės pagal I priedą nustato parametrų vertes, kurios taikomos stebint radioaktyviųjų medžiagų lygį žmonėms vartoti skirtame vandenyje“.

- 13 Ginčijamos direktyvos I priedas „Žmonėms vartoti skirtam vandeniui taikomos radono, tričio ir ID parametrų vertės“ suformuluotas taip:

„	Parametras	Parametro vertė	Matavimo vienetas	Pastabos
	Radonas	100	Bq / l	(1 pastaba)
	Tritis	100	Bq / l	(2 pastaba)
	ID	0,10	mSv	

1 pastaba:

- a) Valstybės narės gali nustatyti radono lygį, kurio negalima viršyti ir kurio nesiekiant reikėtų toliau optimizuoti apsaugą nekeliant pavojaus vandens tiekimui nacionaliniu ar regiono mastu. Valstybės narės nustatytas lygis gali būti aukštesnis kaip 100 Bq / l, bet turi būti žemesnis kaip 1 000 Bq / l. Siekdamas supaprastinti nacionalinės teisės aktus, valstybės narės gali nustatyti tokio lygio parametro vertę;
- b) Kai radono koncentracija viršija 1 000 Bq / l, be jokių papildomų sąlygų laikoma, kad taisomosios priemonės pagrįstos radiacine sauga.

2 pastaba: Padidėjęs tričio lygis gali reikšti, kad yra kitų dirbtinių radionuklidų. Jei tričio koncentracija viršija parametro vertę, reikia ištirti, ar yra kitų dirbtinių radionuklidų.“

- 14 Ginčijamos direktyvos 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad radioaktyviųjų medžiagų žmonėms vartoti skirtame vandenyje stebėseną būtų vykdoma laikantis II priede nurodytų stebėsenos strategijų ir dažnumo, siekdamas patikrinti, ar radioaktyviųjų medžiagų vertės atitinka vadovaujantis 5 straipsnio 1 dalimi nustatytas parametrų vertes.

<...>

2. ID stebėseną ir analizės tinkamumo požymiai turi atitikti III priede nurodytus reikalavimus.“

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

- 15 2014 m. gegužės 14 d., 28 d. ir birželio 26 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimis Prancūzijos Respublikai, Komisijai ir Čekijos Respublikai leista įstoti į bylą palaikyti Tarybos reikalavimų.

- 16 Parlamentas Teisingumo Teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą direktyvą ir
- priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

- 17 Taryba, palaikoma Prancūzijos Respublikos, Komisijos ir Čekijos Respublikos, Teisingumo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį ir
- priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas.

- 18 Taryba, palaikoma Prancūzijos Respublikos ir Komisijos, papildomai prašo, jei Teisingumo Teismas patenkintų ieškinį, palikti galioti ginčijamos direktyvos padarinius, kol per protingą laikotarpį įsigalios naujas šiai direktyvai pakeisti skirtas teisės aktas.

Dėl ieškinio

- 19 Grįsdamas ieškinį Parlamentas nurodo tris ieškinio pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su neteisingu teisinio pagrindo, kuriuo grindžiama ginčijama direktyva, pasirinkimu, antrasis – su teisinio saugumo principo pažeidimu, o trečiasis – su ESS 13 straipsnio 2 dalyje nurodyto institucijų lojalaus bendradarbiavimo principo pažeidimu.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su neteisingu teisinio pagrindo, kuriuo grindžiama ginčijama direktyva, pasirinkimu

Šalių argumentai

- 20 Parlamentas, remdamasis ginčijamos direktyvos 3–5 konstatuojamosiomis dalimis, pabrėžia, kad pagrindinis ginčijamos direktyvos tikslas atitinka Europos Sąjungos politikos aplinkos apsaugos srityje tikslus, išvardytus SESV 191 straipsnio 1 dalyje, pirmiausia tikslą saugoti žmonių sveikatą ir tikslą apdairiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius. Taigi ginčijama direktyva turėtų būti grindžiama SESV 192 straipsnio 1 dalimi (žr. Sprendimo *Komisija / Parlamentas ir Taryba*, C-411/06, EU:C:2009:518, 45–47 punktus).
- 21 Parlamentas teigia, kad iš Direktyvos 98/83 1 straipsnio matyti, jog šioje direktyvoje nustatyta tvarka skirta taikyti visoms žmonėms vartoti skirto vandens užterštumo formoms, neatsižvelgiant į jų šaltinį. Ginčijama direktyva taip pat pažeidžiamas Direktyva 98/83 nustatytą taisyklių vienodumas.
- 22 Parlamento nuomone, iš Komisijos pasiūlymo COM(2012) 147 galutinis aiškinamojo memorandumo matyti, kad tam tikros Direktyvos 98/83 nuostatos, t. y. tos, kurios įtvirtintos I priedo C dalyje ir šios direktyvos II priede, iš tiesų patenka į AE 30–32 straipsnių taikymo sritį. Tačiau priimant Reglamentą Nr. 596/2009 Direktyvos 98/83 I priedo C dalis buvo papildyta 10 pastaba, susijusia su radioaktyviosiomis medžiagomis. Reglamentas Nr. 596/2009 buvo grindžiamas EB 175 straipsnio 1 dalimi (dabar – SESV 192 straipsnio 1 dalis). Nei Sąjungos teisės aktų leidėjas, nei Komisija šiuo atveju nemanė, kad šiame reglamente kaip teisinį pagrindą būtina nurodyti ir EAEB sutarties nuostatas.
- 23 Šiuo atveju, užuot iš dalies pakeitusi Direktyvą 98/83 ir įtraukusi į ją nuostatas apie radioaktyviųjų medžiagų parametrų vertes ir nuostatas apie tų verčių monitoringą, Taryba patvirtino pasiūlymą, iškraipantį šia direktyva nustatytą vienodą tvarką.
- 24 Dublike Parlamentas taip pat teigia, kad savo argumentais neginčija AE 106a straipsnio 3 dalyje nustatyto principo. Iš tiesų, Parlamento nuomone, ginčijamos direktyvos teisinis pagrindas turėjo būti SESV 192 straipsnio 1 dalis, nes ji patenka į Direktyva 98/83 nustatytą reguliavimo sistemą. Ginčijama direktyva Taryba, remdamasi AE 31 ir 32 straipsniais, priėmė naujas taisykles, susijusias su specialiu Direktyvoje 98/83 nustatytos sistemos aspektu, t. y. apsaugos reikalavimus, susijusius su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis, ir taip veikė pažeisdama šia direktyva siekiamą tikslą. Nustatant tinkamą ginčijamos direktyvos teisinį pagrindą turėjo būti atsižvelgta į tai, kad, pirma, Direktyva 98/83 yra žmonių sveikatos apsaugos nuo neigiamo poveikio, kuri kelia bet koks žmonėms vartoti skirto vandens užterštumas, sistemos kertinis akmuo ir, antra, ginčijama direktyva susijusi būtent su vienu Direktyvoje 98/83 nustatytos sistemos aspektu (žr. Sprendimo *Jungtinė Karalystė / Taryba*, C-656/11, EU:C:2014:97, 50, 51, 64 ir 66 punktus).

25 Taryba ir įstojusios į bylą šalys, nurodžiusios, kad EAEB sutarties II antraštinės dalies 3 skyriaus nuostatas, kurioms priskiriami AE 31 ir 32 straipsniai, reikia aiškinti plačiai, kad būtų užtikrintas jų veiksmingumas (Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-70/88, EU:C:1991:373, 14 punktą; Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-29/99, EU:C:2002:734, 78–80 punktai ir Sprendimo *ČEZ*, C-115/08, EU:C:2009:660, 100 ir 112 punktai), teigia, kad, atsižvelgiant į ginčijamos direktyvos tikslą ir turinį, ji buvo teisingai pagrįsta AE 31 ir 32 straipsniais.

Teisingumo Teismo vertinimas

26 Reikia priminti, kad pagal AE 31 straipsnį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, kvalifikuota balsų dauguma nustato AE 30 straipsnyje numatytus pagrindinius darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės standartus. AE 32 straipsnyje nurodyta, kad taip priimti pagrindiniai standartai Komisijos ar valstybės narės prašymu gali būti peržiūrimi ta pačia tvarka.

27 Net jei ginčijamos direktyvos konstatuojamojoje dalyje daroma nuoroda į AE 31 ir 32 straipsnius, tik AE 31 straipsnis gali būti šios direktyvos teisinis pagrindas, nes pagal ją neperžiūrimi anksčiau pagal EAEB sutartį priimti pagrindiniai standartai.

28 Kiek tai susiję su SESV 192 straipsnio 1 dalimi, šioje nuostatoje numatyta, kad Parlamentas ir Taryba įprasta teisėkūros procedūra sprendžia, kokių veiksmų Sąjungai reikia imtis, kad būtų pasiekti jos tikslai aplinkos srityje, kuri visų pirma apima žmonių sveikatos apsaugą.

29 Dėl klausimo, ar ginčijama direktyva galėjo būti teisėtai priimta remiantis AE 31 straipsniu, iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad teisės akto teisinio pagrindo pasirinkimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais, kuriems gali būti taikoma teismo kontrolė ir prie kurių priskirtinas tokio teisės akto tikslas ir turinys (žr., be kita ko, Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, EU:C:1991:373, 9 punktą; Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-130/10, EU:C:2012:472, 42 punktą; Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-137/12, EU:C:2013:675, 52 punktą ir Sprendimo *Komisija / Parlamentas ir Taryba*, C-43/12, EU:C:2014:298, 29 punktą).

30 Šiuo aspektu neturi reikšmės teisinis pagrindas, kuriuo buvo remtasi priimant kitus Sąjungos teisės aktus, net jei jie turi panašių požymių, nes teisės akto teisinis pagrindas turi būti nustatytas atsižvelgiant būtent į to akto tikslą ir turinį (žr. Sprendimo *Jungtinė Karalystė / Taryba*, EU:C:2014:97, 48 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Taigi Parlamentas negali argumentuoti nurodydamas aplinkybę, kad ginčijamoje direktyvoje yra tam tikrų nuostatų, sutampančių su Direktyvos 98/83, kuri pati pagrįsta EB sutarties 130 S straipsnio 1 dalimi (dabar – SESV 192 straipsnio 1 dalis), I priedo C dalyje įtvirtintomis nuostatomis.

31 Šiuo atveju reikia konstatuoti, kad ginčijama direktyva siekiama, kaip matyti iš jos 1 straipsnio, apsaugoti žmonių sveikatą, apibrėžiant reikalavimus dėl žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančių radioaktyviųjų medžiagų. Šiuo aspektu šios direktyvos 1 ir 2 konstatuojamosiose dalyse paaiškinta, kad vandens nurijimas yra vienas iš radioaktyviųjų medžiagų patekimo į žmogaus organizmą būdų, todėl būtina Bendrijos lygmeniu nustatyti kokybės standartus, kurie atliktų indikatoriaus funkciją, ir numatyti, kad būtų stebima, kaip tų standartų laikomasi.

32 Ginčijama direktyva siekiamas tikslas taip pat atitinka pagrindinio standarto, kaip tai suprantama pagal AE 30 straipsnį, tikslą apsaugoti visuomenės sveikatą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės.

33 Kiek tai susiję su ginčijamos direktyvos turiniu, pažymėtina, kad šioje direktyvoje nustatyti žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančių radioaktyviųjų medžiagų parametrų vertės ir stebėjimo dažnumas bei metodai. Ginčijamos direktyvos turinys taip pat atitinka pagrindinio standarto, kaip jis

suprantamas pagal AE 30 straipsnį, turinį; kaip nurodyta šio straipsnio antros pastraipos a ir b punktuose, pagrindinis standartas, kiek tai susiję su jonizuojančiąja spinduliuote, nustato didžiausias leistinas dozes, nepažeidžiančias nustatytų saugos reikalavimų, ir didžiausius leistinus apšvitos ir taršos lygius. Be to, pažymėtina, kad vandens radioaktyvumo stebėseną aiškiai nurodyta EAEB sutarties II antraštinės dalies 3 skyriaus nuostatose, tarp kurių – AE 30 ir 31 straipsniai.

- 34 Dėl Parlamento argumento, kad pagrindinis ginčijamos direktyvos tikslas atitinka Sąjungos aplinkos politikos tikslus, išdėstytus SESV 191 straipsnio 1 dalyje, ir kad dėl to ginčijama direktyva turėjo būti grindžiama SESV 192 straipsnio 1 dalimi, žinoma, reikia konstatuoti, kad pagal SESV 191 straipsnio 1 dalį Sąjungos aplinkos politika padeda siekti, be kita ko, tikslo saugoti žmonių sveikatą.
- 35 Tačiau Teisingumo Teismas ne kartą nusprendė, kad EAEB sutarties II antraštinės dalies 3 skyriaus nuostatas reikia aiškinti plačiai, kad būtų užtikrintas jų veiksmingumas (žr., be kita ko, Sprendimo *Komisija / Taryba*, EU:C:2002:734, 78 punktą ir Sprendimo *ČEZ*, EU:C:2009:660, 100 punktą). Tomis nuostatomis, kurios apima AE 30 ir 31 straipsnius, siekiama užtikrinti nuoseklią ir veiksmingą visuomenės sveikatos apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės, neatsižvelgiant į jos šaltinį ir tokios spinduliuotės veikiamų asmenų kategorijas (Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, EU:C:1991:373, 14 punktas ir Sprendimo *ČEZ*, EU:C:2009:660, 112 punktas).
- 36 Be to, kai Sutartyje numatyta konkretnė nuostata, kuri gali būti teisinis nagrinėjamo teisės akto pagrindas, jis turi būti pagrįstas šia nuostata (žr. Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-338/01, EU:C:2004:253, 60 punktą ir Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-533/03, EU:C:2006:64, 45 punktą).
- 37 AE 31 straipsnis yra konkretnis teisinis pagrindas, susijęs su žmonių sveikatos apsauga nuo žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančių radioaktyviųjų medžiagų, nei iš SESV 192 straipsnio 1 dalies kylantis bendrasis teisinis pagrindas. EAEB sutartyje iš tikrųjų yra daug taisyklių, konkrečiai susijusių su gyventojų ir aplinkos apsauga nuo jonizuojančiosios spinduliuotės (Sprendimo *ČEZ*, EU:C:2009:660, 83 punktas).
- 38 Bet kuriuo atveju, jei vien išvados, kad teisės aktu, susijusiu su radioaktyviosiomis medžiagomis, siekiama apsaugoti žmonių sveikatą, kaip tai suprantama pagal SESV 191 straipsnio 1 dalį, pakaktų, kad SESV 192 straipsnio 1 dalis būtų laikoma tinkamu to teisės akto teisiniu pagrindu, AE 31 straipsnis nebegalėtų būti Bendrijos veiksmų teisinis pagrindas, nes pagrindiniai standartai, kaip jie apibrėžti AE 30 straipsnyje, iš esmės skirti žmonių sveikatai apsaugoti. Taigi Parlamento argumentuose neatsižvelgta ne tik į AE 31 straipsnio, kuris yra konkretnis teisinis pagrindas nei SESV 192 straipsnio 1 dalis, veiksmingumą, bet ir į AE 106a straipsnio 3 dalyje įtvirtintą principą, pagal kurį ESV sutarties nuostatos nenukrypsta nuo EAEB sutarties nuostatų.
- 39 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad ginčijama direktyva buvo teisėtai priimta remiantis AE 31 straipsniu.
- 40 Todėl pirmasis ieškinio pagrindas, susijęs su neteisingu teisinio pagrindu, kuriuo grindžiama ginčijama direktyva, pasirinkimu, turi būti atmestas.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su teisinio saugumo principo pažeidimu

Šalių argumentai

- 41 Parlamentas teigia, kad Taryba sukėlė teisinio neapibrėžtumo situaciją, nes priėmusi ginčijamą direktyvą nepanaikino Direktyvos 98/83 dalies, susijusios su radioaktyviosiomis medžiagomis. Aiškiai nepanaikintos šios direktyvos I priedo C dalyje nurodytos parametrų vertės vis dar tebetaikomos taip pat, kaip ir ginčijamoje direktyvoje nurodytosios. Tas pats pasakytina apie Komisijai suteiktą leidimą

patvirtinti priemonės pagal reguliavimo procedūrą, per kurią atliekamas tikrinimas, kaip numatyta Direktyvos 98/83 I priedo C dalies 10 pastaboje. Dviejų sistemų – ginčijamos direktyvos ir Direktyvos 98/83 – galiojimas vienu metu pažeidžia teisinį saugumą.

- 42 Parlamento teigimu, vien ginčijamos direktyvos 5 konstatuojamosios dalies, pagal kurią ginčijamos direktyvos nuostatos yra viršesnės už Direktyvos 98/83 nuostatas, nepakanka šiam teisiniui neapibrėžtumui įveikti. Iš tiesų, dėl egzistuojančių dviejų tekstų, kuriais siekiama to paties tikslo, t. y. apsaugoti visuomenės sveikatą nuo žmonėms vartoti skirto vandens užterštumo radioaktyviosiomis medžiagomis, bet kurių turinys yra skirtingas, sukuriama netikrumo situacija, kuri negali būti panaikinta nurodant principą *lex specialis derogat legi generali*. Bet kuriuo atveju valstybės narės ir toliau privalo pagal Direktyvą 98/83 palikti galioti nuostatas, priimtas šios direktyvos I priedo C daliai ir II priedui perkelti, o šios pareigos pažeidimu gali remtis bet kuri suinteresuotoji šalis kreipdamasi į jurisdikciją turinčius nacionalinius teismus. Ši pareiga gali būti panaikinta tik aiškiai panaikinus nagrinėjamas nuostatas, pagal kurias reikalaujama remtis teisiniu pagrindu, kylančiu iš SESV 192 straipsnio 1 dalies. Tačiau iš ginčijamos direktyvos akivaizdžiai matyti, kad minėtos nuostatos nepanaikintos ne dėl paprasto neapsižiūrėjimo. Be to, Parlamento teigimu, teisės aktų priėmimo institucija negali remtis principu *lex specialis derogat legi generali*, kad pateisintų dviejų savo priimtų teisės aktų koliziją.
- 43 Taryba ir į bylą įstojusios šalys nurodo, kad ginčijamos direktyvos 5 konstatuojamojoje dalyje aiškiai numatyta, jog jos nuostatos, susijusios su plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo radioaktyviųjų medžiagų žmonėms vartoti skirtame vandenyje reikalavimais, yra viršesnės už Direktyvos 98/83 nuostatas.
- 44 Todėl nėra dviprasmiškumo, susijusio su ginčijamos direktyvos ir Direktyvos 98/83 nuostatų sąveika. Remdamosi teisinio saugumo principu valstybės narės, kurioms skirta ginčijama direktyva, gali nustatyti savo išipareigojimus.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 45 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika pagal teisinio saugumo principą reikalaujama, kad teisės normos būtų aiškios ir tikslios, o jų poveikį galima būtų numatyti, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti Sąjungos teisės reglamentuojamas situacijas ir teisinius santykius (žr. Sprendimo *France Télécom / Komisija*, C-81/10 P, EU:C:2011:811, 100 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką ir Sprendimo *LVK – 56*, C-643/11, EU:C:2013:55, 51 punktą).
- 46 Šiuo atveju konstatuotina, kad nėra ginčijamos direktyvos ir Direktyvos 98/83 sąveikos prieštaravimo. Iš tiesų, ginčijamos direktyvos I priede nustatytos lygiai tokios pačios parametrų vertės, kaip ir numatytosios Direktyvos 98/83 I priedo C dalyje, t. y., kalbant apie tritį, nustatyta 100 bekerelių viename litre, o bendroji indikacinė radioaktyvumo dozė sudaro 0,10 mSv per metus.
- 47 Todėl, net jei ginčijama direktyva ir Direktyva 98/83 apima teisės normas, susijusias su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis, dviejų sistemų galiojimas vienu metu negali paveikti aiškaus, tikslaus ir numatomo taikytinų normų pobūdžio.
- 48 Be to, pažymėtina, kad, jei ginčijama direktyva apima naujas taisykles, būtent susijusias su radonu, ir šios taisyklės nustatytos tik ginčijamoje direktyvoje, šių taisyklių aiškiam, tiksliam ir numatomam pobūdžiui teisinių sistemų, kylančių iš ginčijamos direktyvos ir Direktyvos 98/83, sutaptis taip pat negali turėti įtakos.

- 49 Galiausiai reikia nurodyti, kad, palyginti su Direktyva 98/83, kuri apskritai susijusi su žmonėms vartoti skirto vandens kokybe, ginčijama direktyva yra *lex specialis*, kiek tai susiję su plačiosios visuomenės sveikatos apsauga nuo tokiaame vandenyje esančių radioaktyviųjų medžiagų keliamos grėsmės. Tačiau, priešingai, nei teigia Parlamentas, principas *lex specialis derogat legi generali* taikytinas, net jei *lex generalis* ir *lex specialis* nustato ta pati institucija.
- 50 Vadinas, jei pastabose dėl įstojimo į bylą paaiškinimų pirmą kartą suformuluotas Parlamento teiginys, kad atitinkamų teisės aktų norminis turinys skiriasi, yra teisingas, dviejose susijusiose direktyvose nustatytų sistemų prieštaravimo atveju ginčijamos direktyvos nuostatos yra viršesnės už Direktyvos 98/83 nuostatas, kaip aiškiai patvirtinta ginčijamos direktyvos 5 konstatuojamojoje dalyje.
- 51 Šiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad teisinio saugumo principas nebuvo pažeistas.
- 52 Taigi antrasis ieškinio pagrindas negali būti priimtas.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su ESS 13 straipsnio 2 dalyje nurodyto institucijų lojalaus bendradarbiavimo principo pažeidimu

Šalių argumentai

- 53 Parlamentas teigia, kad nėra galiojančio teisinio pagrindo, kuriuo būtų galima remtis siekiant sukurti atskirą sistemą, taikomą žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančioms radioaktyviosioms medžiagoms, pagrįsto EAEB sutartimi ir susijusio su tokiais pačiomis apsaugos ir stebėsenos nuostatomis, kokios nurodytos Direktyvos 98/83 I priedo C dalyje ir II priede. Nors pastarosios nuostatos ir susijusios su apsauga nuo radiacijos, jos yra tik viena iš bendros Direktyva 98/83 nustatytos apsaugos priemonių sistemos sudedamųjų dalių, kuriomis kartu su Direktyva 98/83 siekiama to paties SESV 191 straipsnio 1 dalyje numatyto galutinio tikslo – saugoti aplinką ir žmonių sveikatą.
- 54 Parlamentas pažymi, kad teisinio pagrindo pasirinkimas jokių būdu negali būti grindžiamas argumentais, susijusiais su procedūra priimant nagrinėjamą teisės aktą arba su tvarka, taikytina šiam priimtam teisės aktui (Sprendimo *Komisija / Taryba*, EU:C:2013:675, 74 punktą). Veiksmas dirbtinai atskirti galiojančio teisės akto dalį, kuri akivaizdžiai yra antraeilio pobūdžio bendroje šio teisės akto sistemoje, tam, kad būtų priimtas atskiras teisės aktas, kuris pagrįstas kitokiu teisiniu pagrindu ir kuriam taikomas kitoks teisinis režimas, pažeidžia ESS 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą institucijų lojalaus bendradarbiavimo principą.
- 55 Pastabose dėl įstojimo į bylą paaiškinimų Parlamentas taip pat teigia, kad, siekiant laikytis lojalaus bendradarbiavimo pareigos, buvo būtina visų pirma iš dalies panaikinti Direktyvą 98/83 remiantis SESV 192 straipsnio 1 dalimi ir taikant įprastą teisėkūros procedūrą, kuri leido visoms atitinkamoms institucijoms nuspręsti, ar teisiniu požiūriu teisinga ir politiškai tikslinga atskirti Direktyvos 98/83 nuostatas, susijusias su žmonėms vartoti skirtu vandens užterštumu radioaktyviosiomis medžiagomis, tam, kad būtų priimtas atskiras EAEB sutartimi grindžiamas teisės aktas.
- 56 Taryba ir į bylą įstojusios šalys tvirtina, kad ginčijama direktyva nebuvo pažeista ESS 13 straipsnio 2 dalis.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 57 Pagal ESS 13 straipsnio 2 dalį institucijos lojaliai tarpusavyje bendradarbiauja.

- 58 Tačiau šis lojalus bendradarbiavimas vykdomas neviršijant kiekvienai institucijai Sutartimis suteiktų įgaliojimų. Todėl iš ESS 13 straipsnio 2 dalies kylantis įpareigojimas nėra skirtas šiems įgaliojimams pakeisti.
- 59 Dėl klausimo, ar Taryba, priimdama ginčijamą direktyvą, pažeidė lojalus bendradarbiavimo principą, reikia priminti, kad, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 39 punkte, ginčijama direktyva buvo pagrįsta tinkamu teisiniu pagrindu, t. y. AE 31 straipsniu.
- 60 Tai, kad siekiant priimti ginčijamą direktyvą buvo konsultuojamasi su Parlamentu ir šis nedalyvavo kaip teisės aktų leidėjas pagal įprastą teisėkūros procedūrą, taip pat išplaukia tik iš Sutarčių rengėjų sprendimo, o ne iš lojalus bendradarbiavimo principo pažeidimo (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, EU:C:2012:472, 82 punktą).
- 61 Galiausiai negali būti pritarta Parlamento argumentui, kad prieš priimant ginčijamą direktyvą Direktyva 98/83 turėjo būti iš dalies panaikinta remiantis SESV 192 straipsnio 1 dalimi ir laikantis ESV sutarties nuostatų, susijusių su įprasta teisėkūros procedūra.
- 62 Iš tiesų, pagal Parlamento tezę reikėtų pripažinti, jog galima reikalauti, kad Taryba pagal AE 30 ir 31 straipsnius jai suteiktus įgaliojimus vykdytų tik gavusi išankstinį Parlamento pritarimą, nors šiomis nuostatomis Parlamentui suteikiamas tik patariamasis vaidmuo. Tačiau, kaip matyti iš šio sprendimo 58 punkto, iš AE 30 ir 31 straipsnių kylantys Parlamento ir Tarybos įgaliojimai negali būti apriboti arba išplėsti remiantis lojalus bendradarbiavimo principu.
- 63 Todėl ieškinio trečiąjį pagrindą reikia atmesti.
- 64 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad turi būti atmestas visas ieškinys.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 65 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Taryba reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Parlamentas pralaimėjo bylą, pastarasis turi jas padengti.
- 66 Pagal Procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalį Čekijos Respublika, Prancūzijos Respublika ir Komisija turi pačios padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Europos Parlamentas padengia bylinėjimosi išlaidas.**
- 3. Čekijos Respublika, Prancūzijos Respublika ir Europos Komisija kiekviena padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.